

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 21. Zettortdeenâ 24tâ Meija 1834.

J a u n a s s i n n a s .

No Merretas. Laizinsch schinni pawasfarâ tik agri jauks un filts rahdijahs, un plawas, lauki un kohki tik ahtri un agri ar jaunu saltumu apgehrbehs, ka Leeldeenas=fwehtki gan drihs par Waffaras=fwehtkeem buhtu bijuschiturrami. Muhsu lauki, jebfchu tee scho seem'reisu reisehm itt plikki nokuffe un dauds flapjumu redseja, tatschu tikkai retti kur irr ispuuischi, un wissu=wairakâs weetâs ittin labbi stahw. Peektâ Mai jau wahrpas bij' atrohnamas. Kohkudahrstâ bija pilnâs seebâs, un kesbehres, pluhmju= un bunbehru=kohki jau 8tâ Mai bija noseedejuschi; bet Deewam schehl arri jau kaspuri us teem rahdahs. Jau preeksch Leeldeenas effam pehrfoni dsirdejuschi, un 6tâ Mai bija atkal pehrkons un stipra krussa, kas daschâ weetâ skahdi darrijusi, un ir weenam Merretas fainneekam wissu rudsu=lauku nosittusi, tâ ka to waijagoht isart. Muhsu lauzini flapst lohti pehz leetu. —

W.

Tanni nakti no fesdeenâs us pirnu leeldeemu nodegga Kaldabrunnas=muischâ laidahrs, sirgustallis, un magasihne, pee ka muischai un pagastam leela skahde bijusi.

**

No Birschumuischâs. Muhsu rudsu lauki, paldeews Deewam! itt labbi stahw, wissu=wairak weeglâ smiltainâ semmê, lai Deews winneem tikkai isderwigu seebu laiku dohd. Laudis farus lohpinus zil zil zaur seemu iswilkuschi, kas taggad, kur papilnam sahles rohnahs, tomehr wehl mas peemu dohd. Pehz aufstahm un nejaukahn pawaffaras deenahn eefahze beidscht preeksch leeldeenâs filts laiks. — Nu palikke jo deenas jo firtaks, tâ kâ wiffas lappas un wiffi seedi reise isplauke un uhdens tik filts palikke, ka laudis jau warreja pehrtees uppê kâ ap Zah-

neem. Bet wezzi gudri zilweki gaidija wehl wehfas deenas un naktâsalnu. Un tâ tas arri teefscham notikke. Jau 10tâ Mei leela auka fahze plohttees juntuâ plehsdama, lappas un seebus no kohkeem traucedama. Nu palikke jo deenas jo wehsak, un 14tâ Mei rihtôs faulei lezsoht tahda leela salna bija, ka kahposti neapsegâ lez-zekli, gurki, puppas, appini un kartuppeles dahrsâ, un seedi kohkôs nosalle. Pehz tam atkal palikke filts.

Yee Jakobstatta schogadd tikkai kahdas 260 struhges garrain us Rihges gahjuschas (zittahn reisehm kahdas 2000), bet neweena pascha ar labbibu; turpretti zittas bija peelahdetas ar ohsolu misu, zittas ar lohpu kauleem. Pee muhsu pilsehtinas daschas leelas laimas tohp peelahdetas ar milteem, putraimeem, aufahm un rudseem un ar dauds puhleschanas wilzin tohp uswilttas prett straumi us Dinaburgu.

L.....

No Widsemmes. Wez=Veebalgâ 12tâ Mei 1834. Schihs draudses mihtlohts un zee-mihts mahzitajs Schilling 29tâ April f. g. scho pasauli atstahjis. Deews winnam dewe ihfu zihnischamu un weeglu nahwi. Winna behres, 8tâ Mei, wairak ne ka 2000 zilweki bija fanahkuschi, wezzi un jauni, wihrischi un seewischki, — kas winnu wiffi ar gauschahm affarahm apraudaja. Winna 3 dehli, wiffi tehwa pehdâs staigadami, un arri winna meitas laulahts draugs, Jaunvilles mahzitajs, runnaja pee kappa tahs pehdigas pawaddischanas wahrdus. Pawiffam 9 mahzitaji winnu pawaddija. Lai Deews tai dwehselu sawu meeru dohd! —

— Nehwelê tirgs (jeb endelefchana) scho-gadd leekahs dauds muddigaki eijus, ne ka ziteem pagahjuschem gabdeem. No Wahzsemmes bija papilnam fuggi ar labbibu atnahkuschi.

— Kronstatté, Rihgâ, Leepajâ un Pehrnavâ bija lihds 12tu Mei pawissam 701 kuggi eenahkuschî un 145 isgahjuschî; Rihgâ ween lihds 17tu Mei 294 kuggi eenahkuschî, 96 isgahjuschî. — Lihds Ima Mei bija no Rihgas iskuggotas Kreewa prezzes par 1 mill. 302,625 rub.; eewestas ahrsemnes prezzes tikkai par 627,721 rub. — 24tâ April bija Ahrensburgi wissi rudsi un ausas ispirkti, tikkai masuminsch meeschu spihkerôs, bet kweescheem nekahda zeena likta.

Turku-semmê laikam tikpat retti trihsnizschi gaddahs, kâ pee mums, jo zittadi awisès par winneem nerakstitu. Tur weena semneeka feewa, Kursek-Oglu Ali ar wahrdu, f. g. trihs dehlus dsemdejusi, kas apgraisfchanâ tikke Ali, Ussa un Ussain behweti. Tahs semnes Keisers jeb Sultans katram no scheem trihsnizscheem ifgaddus schehlastibas-schalarwinu spreedis.

Pruhfchu-semmê, Erwurtes aprinki, tannî pilsehtinâ Mihlausen gohdigi un prahtigi wihri fabeedrojuschees, garrigi nosaudetus behrnus glabht, wimnus kristigi un derrigi audsinahht un fhohlahht.

Turpat, Ettimes aprinki April mehnesi f. g. 19 weetas pee dauds eedsihwotajeem zilweku bakkas rahdijuschees un weens zeems, 2 jubdsi no Ettimes, Ahgen wahrdâ, jo tur gan drihs wissi laudis bakkas gutt, wissapfahrt aiskahrt-nohts un wakteh m apstahhts, lai nahburgeem un zetta-gahjeem nepeelishp.

Pommeru walsti Regenwaldes pilsehtâ ta semmes-darbu-beedriba spreedusi, ifgaddus weenâ ihpaschi noliktâ deenâ teem, kas tohs labbakus paschaudehtus lohpus us plazzi webd, preisi jeb gohda-schfinkibu doht, lai katris lohpu-faimneeks jo tikfuschî dsennahs, farvus lohpinus kohpt un zaur aplahschanu ar schlekteem (wahzissi „edel“) bulkeem, ehrsekeem u. t. j. pr., jo schlektaku fuggu audsinahht. Tahda mahjas lohpu parahdischana tohp wahz-walldâ „Thierschau“ (lohpfatte) un ta zihnischana, labbakus lohpus audseht „Thierveredelung“ (lohpschlekteschana) nosaukta. Tapat arri Parihse (Sprantscha

semmes wirf-pilsehtâ) weena beedriba dehl schlektaku sirgu audsinaschanas irr fataisijusees. Ta ifgaddus fluddina weenu gohdifreeschanu (wahzissi „Bettrennen“) karp sirgeem, un teem labakeem strehejeem preisi jeb winniaw sohla. Scho-gadd 8tâ deenâ Mei mehnescha teem sirgeem bija jaffreenahs un tee preischi, kas winneti tikke, bija 1200, 3000 un 5000 pranki (300, 750 un 1250 rubli sudr. naudâ). —

No Wengeru semmes April mehnesi f. g. raksta: tur weenumehr seemels un pussseemels puhfchoht, arri, kad wehisch no rihta greescho-tees, stipras naktsalnas nahfoht un wihna-dahrsôs pawissam wehl newarroht strahdaht. Seedi, kas jau bija isplankuschî, wissi nosalluschî un wassaraji, kas jau kamehr tschetri neddeli semmê eesehti, tikki ko fahke diht. Us plawahm un gannibahm nekahda fahle redsama, leetus nenahk un lohpeem leels barribas-truhkums jazeesch. Karpatu-kalnôs sneegs wehl gulleja wihra meh-râ un pilniga seema bija. — Pruhfchôs, Rastenburgs pilsehtâ, kritte 9tâ April deenâ krusfa, tik leeta, ka ballofcha pauti un aplahje semmi pehda dsikkumâ. Wissi lohgi tikke fadausiti, wissi seedi un augli nosissi. Schippenbeil pilsehtâ weefulis 10tâ deenâ April mehneschâ, pilsehtas wahrtus, weenu tohrni, 5 schkuhnus un 33 jumtus apgahse.

Sprantschu-semmê, Rimohsch-meeftâ, wehweris Antons gulleja us pehdigahm zif-fahm. Kad winsch bija fwehtu wakkarinu neh-mis un garrigi fataisijees us aiseeschanu, faweh-stija winsch wehl raddus nahburgus un draugus pee fewis, no winneem pehdigu reisi atfweizimatees. Itt lustigi ar teem farunnajees beidsiht wehl uswille tai pussè zeeschki daudsinajamu sin-giti, kas eefahfahs:

Ar Deewu, beedri, man ja-eet,
Atklannoht rohkas pasneedseet u. t. j. pr.

bet 4tâ strehkitè jau bals truhke drohscham mir-rejam un — garru bija istaidis.

A. Krastin.

Wiffahm mahtem, wiffwairak tahm jaunahm, peeminnai dohts.

Weens ne fenn peedsihwohts behdigis notifikums no jauna pahrleezina, ka apdohmigi mahtem ar saweem sihdameem behrnineem jadsihwo.

Weena gobdiga mahte, ko Deewis ar spingteem dwihnischeem (dehliu un meitiu) bija apdahwinajis, mihligi tohs paschus kohpe, ar preekur nomannidama, ka tee jo deenas jo wairak auge un peenehmahs. Schi nu ne fenn no kahdas kaimina gaspaschas tappe apmekleta, kas pascha pluddu-laika pahr uppi ar laiwu pee winnas bij atmahkufi. Ir schi bija sihdama, bet sawu behrninu bija mahjas atstahjufi. Patlabban weens no teem dwihnischeem fahk raudaht, un ta weesu-mahte dahwa tam sawu fruhsti, fazzidama, ka ihstai mahtei gan ne buhschoht wiffai plascha pahrtifschana preekfch abbeem behrnineem. Ta arridsan labpraht peenehme to dahwatu meelastu preekfch sawa dehliu, kas labbi peefihdees, tuhda! aismigga, bet par ne ilgu laiku zeeti raudadams un rausfidamees no meega istruhkabs, un weenumehr rausihts tappe, kamehr pehz pahri stundehm nomirre. Kahdas leelas tahs nobailes, un kahdas gauschas tahs behdas par scho notifikumu bija, to katra mahte fapratihis, wiffwairak tahda, kas arridsan kahdu mihlu behrninu zaur ahtru nahwi peezeetufi. Wiffas affaras to mihlu dehliu wairs ne warreja usmohdinaht, kas sawu ahtru, agru nahwi teefcham zaur to bija dabbujis, ka ta zeemamahte neapdohmadama tam behrninam sawu fruhsti bija dewufi, aismirdama, ka ta pee pahrzelschanas par uppi pee strauja uhdena lohti bija nobihjufees.

C. M.

Smeeclu jautaschanas un mihklas.

- 1) Kas mahk wiffas wallodas runnaht?
- 2) Kurra walsti ne irr sagli?
- 3) Kurfch lohps wiffustiprakais?
- 4) Kad warr uhdeni feeta aishnest?

5) Kur weens lohps tik dikti blahwis, ka wiffi zilweki pasaulē to dsirdejuschi?

6) Sawa tehwa behrns, sawas mahtes behrns, un taf neweena zilweka dehls, kas tas irr?

Mihklas usminneschana Nr. 19.

Deena un nakts.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 20. 10. 10., tohp no Derpera Mehmelmuischas pagasta teefas wiffi parradu deweji ta kaimneeka schihis muischas Tschunfkanu Mahrtna, kas sawas mahjas dehl nespehziabas sawus parradus ismaksahht un dehl truhkuma ta mahju inventariuma ilgaki walbiht nespehji, usaizinati, lai sawas parradu prassifchanas lihds 7to September mehnescha deenu f. g. pee schahs pagasta teefas sunnamu darra.

Derper Mehmelmuischas pagasta teefa tanni 7ta Mei 1834. 3

(Z. S.) ††† Kluhga Kristap, pagasta wezzafais.

(Nr. 14.) Joseph Burchard, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta nomirruscha Uggables kaimneeka Wezspreekultu Unfa buhtu, tohp scheit usaizinati, lai lihds 9to Juhni f. g. pee schihis pagasta teefas peeteizahs. Kas to nedarrihs, wehlaki wairs netaps peenemts.

Uggables pagasta teefa 16ta Aprila 1834. 1

††† Runneek Mattihis, pagasta wezzafais.

C. Freyberg, pagasta teefas ffrihweris.

No Leelas Plattohnes pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta nelaika Leelas Plattohnes dischlara Janne Jansohn usaizinati, us to 5tu Juhni f. g. pee schihis pagasta teefas ar sawahm prassifchanahm un winnu peerahdischanahm peeteiltees, ar to pamahzifschanu, ka wehlaki neweens wairs netaps peenemts.

Leelas Plattohnes pagasta teefa 1ma Mei 1834. 1

(Z. S.) ††† Muischneek Jannis, pagasta wezzafais.

(Nr. 36.) Chr. Jacobsohn, pagasta teefas ffrihweris.

No Wezfaules pagasta teefas tohp wiffi tee, kam taisnas parradu prassifchanas pee teem Wezfaules mui-

ſchaz ſaimneekem Pawahru Kriwuffe Zehkaba un Krei-
 lenu Scherwel Zahna buhtu, ſas neſpehziabas un in-
 wentariuma truhkuma dehl paſchi ſawas mahjas atde-
 wufchi un par kurreu mantahm konkurſe nolikta, uſaj-
 zinati, lai wiſſwehlaki lihds 22tro Zuhni ſ. g. pee
 ſchihs teefas peeteizahs, jo pehz nolikta termina ne-
 weens wairs netaps peenemts.

Wezfaules pagasta teefa 11tâ Mei 1834. 2
 (Z. 5.) Punnen Kriſt, pagasta wezzakais.
 (Nr. 60.) J. Kouſet, pagasta teefas ſtrihweris.

* * *

No Wezfaules pagasta teefas tohp wiſſi tee, ſam
 taiſnas praſſiſchanaſ pee ta nomirruſcha ſaimneeka
 Purnalu Zehkaba buhtu, par kurra mantu inwentar-
 iuma truhkuma dehl konkurſe noſpreesta, uſajzinati,
 lai wiſſwehlaki lihds 22tro Zuhni ſ. g. pee ſchihs tee-
 ſas peeteizahs, jo pehz nolikta termina neweens wairs
 netaps peenemts.

Wezfaules pagasta teefa 11tâ Mei 1834. 2
 (Z. 5.) Punnen Kriſt, pagasta wezzakais.
 (Nr. 61.) J. Kouſet, pagasta teefas ſtrihweris.

* * *

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiſſi tee, ſam
 ſahdas taiſnas praſſiſchanaſ pee ta Miltinu muifſchas

ſaimneeka Lauku Kriſchahna buhtu, ſas ſawas mah-
 jas neſpehziabas dehl atdewis, uſſaukti, lai wiſſweh-
 laki lihds 9to Zuhni ſ. g. pee ſchihs pagasta teefas pee-
 teizahs, ar to pamahziſchanu, ſa wehlaki neweens
 wairs netaps peenemts.

Dohbeles pagasta teefa 12tâ Mei 1834. 2
 Carl Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
 (Nr. 413.) L. Ewertſ, pagasta teefas ſtrihweris.

Zittas flud dinaſchanaſ.

Seſtâ Mei ibeihoht peektâ nahfoht to nakti Krohna
 Apſchupes ſaimneekam Piſchku Indrikam gaiſchi
 pahs ſirgſ ſagtſ, 7 gabbus wezſ, ar mellu aſti, mel-
 leem ſarreem un behru ſtrihpi pahr mugguru. Kaſ
 tam ſaimneekam ſcho ſirgu atſkappehs, dabhuſ 3
 fudr. rubluſ.

* * *

Kalna Krohgâ, ſas pee Kalna muifſchas (Hofzum-
 berge) peederr, uſ ſchagares leelzeſta, taps 3ſchâ
 Zuhni ſ. g. ſlauzamaſ gohwis, aitas, ratti un kam-
 manas, wiſſadas namna leetas un pee mahju buh-
 ſchanaſ derrigas leetas uſ uhtropi pahrhohtas. ſchi
 ſinna preekſch teem ſam patikſchana ſo pirktees.

Kalna muifſchâ 17tâ Mei 1834. 2
 P. C. Weidemüller.

Naudas, labbibas un prezzu tirguſ uſ plazzi. Rihgê tanni 14tâ Meiſa 1834.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 58½ ſap. papihru naudas geldeja	1	—	1 pohds kannepu . tappe maſſahs ar	—	65
5 — papihru naudas	1	38	1 — linnu labbakas ſurtes — —	2	50
1 jauns dahlderis	1	32	1 — — ſliktakas ſurtes — —	1	70
1 puhrs rudſu tappe maſſahs ar	1	45	1 — tabaka	—	90
1 — kweeſchu	1	80	1 — — dſeſes	—	65
1 — meeſchu	1	—	1 — — ſweeſta	2	25
1 — meeſchu = putrainu — — —	1	50	1 muzza ſilku, preeſchu muzza — —	5	25
1 — auſu	—	70	1 — — wiſſſchmu muzza — —	5	50
1 — kweeſchu = miltu — — —	2	20	1 — ſarkanaſ ſahls — — —	6	—
1 — bihdeletu rudſu = miltu — — —	1	70	1 — rupjas leddainas ſahls — — —	5	—
1 — rupju rudſu = miltu — — —	1	40	1 — rupjas baltas ſahls — — —	4	20
1 — ſirnu	1	40	1 — ſmalakas ſahls	4	—
1 — linnu = ſehklas	2	20			
1 — kannepu = ſehklas	1	50	50 grafchi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenâ maſſa.		
1 — timneuu	5	—			

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augſtas waldiſchanaſ puffes: Hofraht von Braunſchweig, graham. pahrluhtotais.